

Kroniek

J.W. van der Jagt

M/V in de kerk

De Gereformeerde Kerken zijn begonnen om zich te bezinnen op de taken van mannen en vrouwen in de kerk. De laatste synode stelde opnieuw een ‘deputaatschap M/v in de kerk’ in. Het vorige deputaatschap had gerapporteerd welke vragen er rond dit thema leven. De synode besloot dat deze vragen onderwerp van bezinning moesten worden. Het is een wettig besluit dat door de gezamenlijke kerken genomen is. Maar hoe gezamenlijk is dat besluit eigenlijk? Er is reden om die vraag te stellen.

Gezamenlijk

Over het besluit van de synode zou best een en ander te zeggen zijn. Als lid van de synode was ik het er niet mee eens. Maar het is een rechtsgeldig besluit van de kerken en behoort als bindend te worden aanvaard. Deputaten kregen verschillende opdrachten. Het gaat me nu niet om alles wat hun opgedragen is. Dat is onder meer ‘op korte termijn studiemateriaal te (laten) ontwikkelen over belangrijk aspecten voor de M/v bezinning binnen de kerken’. Ze hebben ook opdracht om ‘een plan te ontwikkelen en uit te (laten) voeren waarmee genoemde bezinning in de praktijk van de kerken gestimuleerd kan worden’.

Naast het ontwikkelen van materiaal voor de bezinning moeten deputaten ook inhoudelijk over de materie nadenken. Ze hebben opdracht om ‘in het kader van voorbereiding van praktische besluiten’ zich bezig te houden met een aantal vragen. Er worden vier vragen of vraagvelden genoemd. De tweede daarvan luidt: ‘wat kan de rol van vrouwen in de eredienst zijn (liturgie, voorbidder, voorlezer)?’

Uit deze opdrachten blijkt de stand van zaken rond dit thema: we zijn in het stadium van een gezamenlijke bezinning die nog begonnen moet worden. En er moet nagedacht worden over de rol van de vrouw in de liturgie om daarmee praktische besluiten voor te bereiden. De kerken zijn gezamenlijk van mening dat de tijd niet rijp is om nu al praktische besluiten te nemen.

Preeklezers

Tegen de achtergrond van deze opdracht is het wonderlijk om als kop in de krant te lezen: ‘Vrouw mag preeklezen in GKV Venlo’ (*Nederlands Dagblad* 26 dec. 2009). Het gaat volgens dit bericht om een principebesluit van de kerkenraad ter plaatse. Het is niet uit nood geboren omdat er een tekort aan preeklezers zou zijn. De kerkenraad te Venlo ‘vindt dat er geen bijbelse bezwaren zijn tegen vrouwelijke lezers. En de kerkorde zegt er niets over’, aldus de scriba, Peter Kruizinga. De classis is op de hoogte gesteld. Daarbij bleek ‘dat sommigen zich er wat ongemakkelijk bij voelden’, maar volgens hem geen principiële bezwaren hadden. Wel werd gewezen op het werk van een landelijke commissie die de positie van de vrouw in de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) onderzoekt. Het deputaatschap is door de kerkenraad in Venlo op de hoogte gesteld, maar die ‘wacht deze landelijke bezinning niet nader af’. Ik ontleen deze informatie aan het genoemde artikel in het *Nederlands Dagblad*.

Een merkwaardig gebeuren! Het zal waar zijn dat de kerkorde niets zegt over een preeklezeres. Is daar in kerkrechtelijk opzicht alles mee gezegd? Ik dacht dat de kerkorde in artikel 31 zegt dat we de gezamenlijke besluiten van de kerken als bindend zullen aanvaarden. Bindend. Wil dat niet zeggen dat men zich daaraan houdt? De kerken besloten gezamenlijk tot bezinning met het oog op de voorbereiding van praktische besluiten. Ik meen dat Venlo ook

in Zwolle-Zuid vertegenwoordigd was. Dan is het toch merkwaardig te noemen dat Venlo, als in de synode aanwezige kerk, een besluit heeft genomen waar men zich in Venlo niet aan houdt?

Hoe gezamenlijk is dan het genomen besluit?

Er zijn ook andere kerken die zusters een rol geven in de liturgie. Dat neemt ook toe. Bij mijn weten is dat nergens een rol als preeklezeres. We kunnen elkaar opbouwen door ons met elkaar te bezinnen op die toenemende praktijk. Dan is het toch vreemd dat, vlak nadat daartoe besloten is, een kerk haar eigen weg in deze dingen volgt?

Ik maak uit het bericht op dat de kerk te Venlo gewezen is op het werk van het deputaatschap. Kennelijk was ook dat geen reden om zich nog eens af te vragen hoe het plaatselijke principebesluit zich verhoudt tot het gezamenlijke besluit dat Venlo samen met de zusterkerken genomen heeft. Het zal toch niet waar zijn dat men in Venlo over een zaak tegelijk ‘ja’ kan zeggen en ‘nee’?

In verband hiermee is ook een vraag te stellen bij de Venlose mening dat er geen bijbelse bezwaren tegen een preeklezeres zijn. Men heeft in Venlo kennelijk het antwoord al gevonden op vragen waar de kerken samen (inclusief Venlo) een bezinning over zijn begonnen. Ik moet dan wel denken aan wat de apostel Paulus aan de gemeente in Korinte schrijft. In 1 Korintiërs 14:34 heeft hij het over het zwijgen van de vrouwen gedurende de samenkomst van de gemeente. Nee, ik noem deze schriftplaats niet om met dit ene schriftwoord kritiek te leveren op de verschijning van de preeklezeres. Ongetwijfeld zal wat Paulus zegt, in de bezinning aan de orde komen. Het frappeert mij wel dat Paulus, schrijvend over het zwijgen van de vrouwen, direct daarna aan de Korintiërs vraagt: ‘heeft het Woord van God zich soms verspreid vanuit uw gemeente? Of heeft het enkel u bereikt?’ (vs. 36). Dat kunnen we met recht ook aan Venlo vragen: heeft het Woord van God over m/v in de kerk zich soms vanuit Venlo verspreid, heeft het Venlo alleen bereikt? Anders gezegd: wat verheft de gemeente te Venlo boven de andere gemeenten, dat men daar zonder de bezinning die we samen nodig vinden, al meent te weten wat de Schrift al dan niet over een preeklezeres zegt?

Afgesloten 29 januari 2010.